

İÇİNDEKİLER

TABLO LİSTESİ.....	vii
ŞEKİL LİSTESİ.....	vii
KISALTMALAR.....	viii

§ 1. GİRİŞ

I- KAVRAM.....	23
1. Tanım.....	23
2. Terim.....	27
II- KONTROL EDİLEN YABANCI KURUMUN YAKIN KAVRAMLARDAN AYIRT EDİLMESİ 30	
1. İşyerinden Ayırt Edilmesi.....	30
2. İştirakten Ayırt Edilmesi.....	31
3. Bağlı Ortaklıktan Ayırt Edilmesi.....	33
4. İlişkili Kişiden Ayırt Edilmesi.....	34
5. Üs Şirketten Ayırt Edilmesi.....	36
6. Kanal Şirketten Ayırt Edilmesi.....	38
III- KONUNUN SINIRLANDIRILMASI VE PLAN.....	39

BİRİNCİ BÖLÜM

TARİHÇE VE ÇEŞİTLİ HUKUK SİSTEMLERİNE TOPLU BAKIŞ

§ 2. TARİHÇE

I- ULUSAL TARİHİ SÜREÇLER.....	41
II- ULUSLARARASI TARİHİ SÜREÇLER.....	50
1. OECD.....	50
a. Vergi Anlaşmaları ve Üs Şirketler Raporu.....	50
b. Kontrol Edilen Yabancı Kurum Mevzuatı Raporu.....	51
c. Haksız Vergi Rekabeti Raporu.....	52
2. AVRUPA BİRLİĞİ.....	53
III- TÜRKİYE'DE TARİHİ SÜREÇ.....	58

§ 3. ÇEŞİTLİ HUKUK SİSTEMLERİNE TOPLU BAKIŞ

I- ANGLO AMERİKAN HUKUKU.....	61
1. Amerika.....	61
a. Subpart F Düzenlemeleri Öncesi.....	61
b. Subpart F Düzenlemeleri.....	64
2. İngiltere.....	70
II- KITA AVRUPASI HUKUKU.....	77
1. Almanya.....	77
2. Fransa.....	85

İKİNCİ BÖLÜM

KONTROL EDİLEN YABANCI KURUM MEVZUATININ HUKUKSAL TEMELLERİ

§ 4. YETKİSEL TEMEL
VERGİSEL EGEMENLİK AÇISINDAN KEYK MEVZUATI

I- VERGİSEL EGEMENLİĞİN SINIRLARININ UYGULANMASI AÇISINDAN.....	91
1. Kavram.....	91
a. Devlet Egemenliği.....	92
b. Devletin Vergisel Egemenliği.....	93
2. Sınırlar.....	94
a. Uluslararası Hukukta Egemenliğin Sınırları.....	95
<i>aa. Ülkesel Egemenlik.....</i>	<i>95</i>
<i>bb. Kişisel Egemenlik.....</i>	<i>96</i>
b. Vergi Hukukunda Vergisel Egemenliğin Sınırları.....	96
<i>aa. İkametgâha Bağlı Vergilendirme.....</i>	<i>99</i>
<i>bb. Kaynağa Bağlı Vergilendirme.....</i>	<i>100</i>
<i>cc. Uyrukluğa Bağlı Vergilendirme.....</i>	<i>101</i>
3. Vergisel Egemenliğin Sınırları ve KEYK Mevzuatı.....	101
II- VERGİSEL EGEMENLİĞİN KULLANILMASI AÇISINDAN.....	102
1. Egemenlik Yetkisinin Kötüye Kullanılması.....	102
2. Vergisel Egemenliğin Kötüye Kullanılması: Haksız Vergi Rekabeti.....	103
a. Haksız Vergi Rekabeti.....	103
b. Haksız Vergi Rekabetinin Önlenmesi.....	105
<i>aa. OECD.....</i>	<i>105</i>
<i>bb. AB.....</i>	<i>112</i>
3. Vergisel Egemenliğin Kötüye Kullanılması ve KEYK Mevzuatı.....	116

§ 5. ANAYASAL TEMEL
VERGİLENDİRME İLKELERİ VE GİRİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜ AÇISINDAN KEYK MEVZUATI

I- VERGİLENDİRME İLKELERİ AÇISINDAN.....	118
1. Vergide Eşitlik İlkesi Açısından.....	118
2. Verginin Yasallığı İlkesi Açısından.....	122
3. Mali Güce Göre Vergilendirme İlkesi Açısından.....	124
II- GİRİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜ AÇISINDAN.....	128

§ 6. NİTELİKSEL TEMEL
HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI YASAĞI AÇISINDAN KEYK MEVZUATI

I- HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI YASAĞININ DAYANAKLARI.....	131
1. Anayasa Hukukunda (AY, 14).....	131
2. Özel Hukukta (MK, 2).....	133
3. Vergi Hukukunda (VUK,3B).....	139
a. Yasağın Öncülü: Vergiden Kaçınma.....	139
b. Yasağın Dayanağı.....	142
<i>aa. Karşılaştırmalı Hukukta.....</i>	<i>142</i>
<i>aaa. Civil Law Ülkeleri.....</i>	<i>143</i>
<i>bbb. Common Law Ülkeleri.....</i>	<i>145</i>
<i>bb. Türk Hukukunda.....</i>	<i>149</i>
<i>aaa. Genel: Özün Biçime Önceliği İlkesi.....</i>	<i>149</i>

bbb. Özel: KEYK Mevzuatı (KVK, 7).....	154
II- HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI YASAĞININ SONUÇLARI.....	156
1. Karşılaştırmalı Hukukta.....	157
a. Kontrol Edilen Yabancı Kurumun Vergilendirilmesi.....	157
b. Kontrol Edilen Yabancı Kurumun Ortaklarının Vergilendirilmesi.....	162
aa. Fiktif Kar payı Yöntemi.....	163
bb. Kurum Perdesinin Kaldırılması Yöntemi.....	164
2. Türk Hukukunda.....	165
a. Sistematik Açıdan.....	166
b. Maddi Açıdan.....	166

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KONTROL EDİLEN YABANCI KURUM MEVZUATININ UYGULAMA KOŞULLARI

§ 7. OBJEKTİF KOŞULLAR

I- KEYK MEVZUATININ OBJEKTİF ŞEKLİ KOŞULLARI.....	169
1. Yabancı Kurum/Yurt dışı İştirak Koşulu.....	169
a. “Kurum”/ “İştirak”.....	169
aa. Kapsama İlişkin Genel Yaklaşımlar.....	169
bb. Kapsama İlişkin Uygulama Sorunları.....	172
cc. Kapsama İlişkin Sonuçlar.....	175
dd. KVK’da Uygulanan Yöntem.....	175
b. Yabancılık.....	178
2. Yabancı Kurum/Yurtdışı İştiraklerde “Kontrol” Koşulu.....	179
a. Kontrol Kriterleri/Araçları.....	181
aa. Hukuki Kontrol.....	181
aaa. Sermaye Payı.....	181
bbb. Oy Hakkı.....	186
ccc. Kar Payı.....	191
ddd. Asgari Hisse Sahipliği.....	194
bb. Fiili Kontrol.....	195
b. Kontrolün Belirlenmesinde Yöntem.....	198
aa. Bireysel veya Toplu Kontrol.....	199
aaa. Bireysel Kontrol Yöntemi.....	199
aaaa. Tekil Yöntem.....	199
bbbb. İlişkili kişilerle Birlikte Kontrol Yöntemi (Zimni Sahiplik/Kontrol) 200	200
bbb. Toplu/Birlikte Kontrol.....	203
aaaa. Sınırsız Birlikte Kontrol Yöntemi.....	203
bbbb. Sınırlı (Çekirdek) Birlikte Kontrol.....	204
ccc. Karma Yöntem.....	205
ddd. KVK’da Uygulanan Yöntem.....	207
bb. Doğrudan veya Dolaylı Kontrol.....	209
aaa. Doğrudan Kontrol.....	209
bbb. Dolaylı Kontrol.....	210

aaaa. Dolaylı Kontrol Yöntemleri.....	211
bbbb. Dolaylı Kontrolü Hesaplama Yöntemleri.....	215
ccc. KVK'da Uygulanan Yöntem.....	221
c. Oran.....	223
d. Zaman.....	224
II- KEYK MEVZUATININ OBJEKTİF MADDİ KOŞULLARI.....	227
1. Koşullara İlişkin Küresel ve Bölgesel Yaklaşımlar.....	227
2. Küresel Yaklaşımın Sonucu: "Kazanç Bileşimi" Koşulu.....	228
a. Genel.....	228
aa. Aktif Kaynaklı Gelir.....	230
bb. Pasif Kaynaklı Gelir.....	231
cc. Üs Şirket Geliri.....	232
b. Özel: KVK, 7.....	234
3. Bölgesel Yaklaşımın Sonucu: "Vergi Yüğü" Koşulu.....	235
a. Genel.....	236
aa. Ülke Listesi.....	236
bb. Vergi Yüğü Karşılaştırması.....	240
aaa. Vergi Yüğü Karşılaştırma Yöntemi.....	242
aaaa. Nominal vergi oranının karşılaştırılması.....	242
bbbb. Efektif vergi oranının karşılaştırılması.....	243
cccc. Gerçek vergi tutarının karşılaştırılması.....	243
dddd. Diğer Yöntemler.....	246
bbb. Vergi Yüğü Karşılaştırma Oranı.....	247
b. Özel: KVK, 7.....	248
4. "Asgari Yatırım Eşiğı" Koşulu.....	252

§ 8. SÜBJEKTİF KOŞUL

I- KEYK MEVZUATININ SUBJEKTİF KOŞULU: VERGİDEN KAÇINMA İRADESİ.....	254
II- KEYK MEVZUATININ SUBJEKTİF KOŞULUNUN SONUÇLARI.....	256
1. İyi Niyetin Korunmasına Bağlı Sonuçlar.....	256
2. İspat Yüküne Bağlı Sonuçlar.....	258
a. Vergi Mükellefi Açısından.....	258
b. Vergi İdaresi Açısından.....	261

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KONTROL EDİLEN YABANCI KURUM KAZANÇLARININ VERGİLENDİRİLMESİ

§ 9. VERGİ MÜKELLEFİ

I- VERGİ MÜKELLEFİNİN HUKUKİ İLİŞKİ ÇERÇEVESİNDE BELİRLENMESİ.....	263
1. Ortakların Mükellefiyet Türü Açısından.....	265

2. Kontrol Kriteri Açısından.....	267
3. Sahip Olunan Payın Miktar veya Oranı (En Az Sahiplik Kuralı) Açısından.....	270
4. Payın Elde Tutulma Süresi ve Zamanı Açısından.....	273
II- VERGİ MÜKELLEFINİN EKONOMİK İLİŞKİ ÇERÇEVESİNDE BELİRLENMESİ.....	275

§ 10. VERGİ KONUSU-VERGİYİ DOĞURAN OLAY-VERGİ MATRAHI

I- VERGİ KONUSU: VERGİLENDİRİLECEK KAZANÇ.....	276
1. Kazancın Bileşimi.....	276
a. Sadece Pasif Karakterli Gelirlerin Dikkate Alınması (Kazanç/Gelir Ayrıştırması Yöntemi)	279
b. Tüm Gelirlerin Dikkate Alınması (Kurum Yöntemi).....	281
2. Temel Alınacak Hukuk Sistemi.....	283
a. Kaynak Ülke Hukuk Sisteminin Temel Alınması.....	283
b. İkamet Ülkesi Hukuk Sisteminin Temel Alınması.....	284
3. İstisnalar.....	285
a. Kar Payının Tamamı veya Belirli Bir Kısımının Dağıtılmış Olması.....	286
b. Bazı Ülkelerin Kapsam Dışı Bırakılması.....	289
c. Gerçek Ticari ve Sınai Faaliyetlerin Kapsam Dışı Bırakılması.....	289
aa. Faaliyetin Türü.....	290
bb. Kurumun Yabancı Ülkedeki Varlığı.....	293
cc. Gelirin Niteliği.....	294
dd. Holding Şirketler.....	297
ee. "İyi Niyet" Testinin Uygulanması.....	300
d. Kurumun Borsaya Kayıtlı (Halka Açık) Olması.....	303
e. Asgari Yatırım-Gelir Eşiğinin Altında Kalınması.....	303
II- VERGİYİ DOĞURAN OLAY.....	305
III- VERGİ MATRAHI: ORTAKLARA ATFEDİLECEK KURUM KAZANCI.....	307
1. Atfedilecek Kurum Kazancını Hesaplama Yöntemi.....	308
2. Atfedilecek Gelirin Niteliği.....	313
a. Fiktif Kar Payı Yöntemi Kapsamında Atfedilecek Gelirin Niteliği.....	314
b. Kurum Perdesinin Kaldırılması Yöntemi Kapsamında Atfedilecek Gelirin Niteliği	316
3. Değerleme Günü.....	318

IV- VERGİSEL DİĞER DÜZENLEMELERLE ETKİLEŞİM.....	319
1. Örtülü Kazanç-Örtülü Sermaye Düzenlemeleri.....	320
2. İştirak Kazancı İstisnası Düzenlemesi	321
3. Varlık Barışı Kanunu.....	323

§ 11. VERGİ BEYANI VE VERGİ MAHSUBU

I- VERGİ BEYANI.....	324
1. Şekil.....	324
2. Oran.....	327
3. Zarar Mahsubu.....	328
a. Zararların Mukim Ortaklara Atfedilmesi: Ortaklar Elinde Mahsup.....	328
<i>aa. Yurtiçi Gelirlerden: Bütünleşik Zarar Mahsubu.....</i>	<i>329</i>
<i>bb. Diğer KEYK Gelirlerinden: Koşullu Zarar Mahsubu.....</i>	<i>329</i>
b. Zararların Mukim Ortaklara Atfedilmemesi: KEYK Bünyesinde Mahsup.....	330
c. KVK'da Uygulanan Yöntem.....	334
II- VERGİ MAHSUBU.....	335
1. Kurum Kazancının Ortaklara Atfedilmesi Aşamasında.....	336
a. Verginin Matrahtan Mahsubu Yöntemi.....	336
b. Verginin Vergiden Mahsubu Yöntemi.....	337
aa. Ülkeye Göre.....	337
<i>aaa. KEYK'in Mukimi Olduğu Ülkede Ödenen Vergiler.....</i>	<i>337</i>
<i>bbb. Üçüncü Ülkelerde Ödenen Vergiler.....</i>	<i>338</i>
bb. Zamana Göre.....	339
<i>aaa. İlgili Yılda.....</i>	<i>340</i>
<i>bbb. İzleyen Yıllarda Mahsup (Sonraki Yıllara Devir).....</i>	<i>340</i>
cc. Verginin Mükellefine Göre.....	341
<i>aaa. KEYK Tarafından Ödenen Vergiler.....</i>	<i>341</i>
<i>bbb. Alt Kademe Şirketler Tarafından Ödenen Vergiler.....</i>	<i>342</i>
<i>ccc. Ortaklar Tarafından Ödenen Vergiler.....</i>	<i>342</i>
dd. Verginin Türüne/Niteliğine Göre.....	343
ee. Atfedilen KEYK Kazancına Göre.....	344
ff. Vergilendirme Aşamasına Göre.....	346
<i>aaa. Fiktif/Varsayımsal Vergiler.....</i>	<i>346</i>
<i>bbb. Tahakkuk Etmiş Vergiler.....</i>	<i>347</i>
<i>ccc. Sadece Fiilen Ödenmiş Vergiler.....</i>	<i>348</i>
c. KVK'da Uygulanan Yöntem.....	348
2. Fiili Kâr Payı Dağıtım Aşamasında.....	349
a. İstisna Yöntemi.....	349
b. Mahsup Yöntemi.....	353
3. Payların Elden Çıkarılması Aşamasında.....	354

BEŞİNCİ BÖLÜM

KONTROL EDİLEN YABANCI KURUM MEVZUATINA ULUSLARARASI VE ULUSÜSTÜ HUKUK KAYNAKLARININ ETKİSİ

Ş 12. ULUSLARARASI VERGİ ANLAŞMALARI BAKIMINDAN KEYK KAZANÇLARI

I- VERGİ ANLAŞMALARINA GENEL BAKIŞ.....	359
1. Uluslararası Çifte Vergilendirmenin Tanımlanması.....	359
2. Uluslararası Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi.....	360
a. OECD Vergi Anlaşması Modeli.....	362
b. BM Vergi Anlaşması Modeli.....	362

3. Vergi Anlaşmalarının Yorumlanması.....	363
II- ULUSLARARASI VERGİ ANLAŞMALARINA ÖZEL BAKIŞ.....	367
1. Vergi Anlaşmaları ile İç Hukuk Arasındaki İlişki.....	367
2. Vergi Anlaşmaları ile KEYK Düzenlemeleri Arasındaki İlişki.....	369
a. OECD Model Anlaşma Şerhine Göre.....	369
b. Ülke Uygulamalarına Göre.....	371
c. Değerlendirme.....	374
3. Vergi Anlaşmalarının Bağlama Kuralları ile KEYK Düzenlemeleri Arasındaki Uyum	376
a. KEYK Düzenlemeleri ile VA, 7/1 Arası Uyum.....	377
aa. Uyumsuzluk Bulunmadığına İlişkin Görüşler.....	378
bb. Uyumsuzluk Bulunduğuna İlişkin Görüşler.....	382
b. KEYK Düzenlemeleri ile VA, 10 Arası Uyum.....	385
aa. VA, 10/1 Açısından.....	388
aaa. Uyumsuzluk Bulunmadığına İlişkin Görüşler.....	388
bbb. Uyumsuzluk Bulunduğuna İlişkin Görüşler.....	391
bb. VA, 10/5 Açısından.....	394
c. KEYK Düzenlemeleri ile VA, 11, 12 ve 13 Arası Uyum.....	397
d. KEYK Düzenlemeleri ile VA, 21 Arası Uyum.....	399
4. KEYK Düzenlemeleri Kapsamında Ulusal Yargı İçtihatları.....	401
a. Uyumsuzluk Bulunmadığı.....	401
aa. İngiltere Temyiz Mahkemesi.....	401
bb. Finlandiya Yüksek İdare Mahkemesi.....	403
b. Uyumsuzluk Bulunduğu: Fransa Danıştayı.....	404
5. Türkiye Uygulaması.....	406
a. İç Hukuk Düzenlemeleri ve Vergi Anlaşmaları İlişkisi.....	406
b. KEYK Düzenlemesi ile Vergi Anlaşmaları Uyumu.....	410
aa. Kurumlar Vergisi Mükellefleri Açısından.....	411
bb. Gelir Vergisi Mükellefleri Açısından.....	415

Ş 13. AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKU BAKIMINDAN KEYK KAZANÇLARI

I- AB HUKUKUNA GENEL BAKIŞ.....	417
1. AB Hukukunun Kaynakları.....	418
a. Genel.....	418
b. Özel.....	419
aa. Ana Şirket-Bağlı Şirket Direktifi.....	419
bb. Haksız Vergi Rekabeti ve Eylem Kodu (Code of Conduct).....	420
2. Temel Özgürlükler.....	421
a. Yerleşme Serbestisi.....	421
b. Sermayenin Serbest Dolaşımı.....	422
3. Temel Özgürlüklerin Kullanımının Engellenmesi Önündeki Yasaklar.....	423
a. Temel Serbestilerde Ayrımcılık Yasağı.....	424
b. Temel Serbestilerde Kısıtlama Yasağı.....	427
aa. AB Anlaşması: Yazılı Dayanaklar.....	428
bb. İçtihat Hukuku: Yazılı Olmayan Dayanaklar.....	429
cc. Ölçülülük İlkesi.....	430

II- AB HUKUKUNA ÖZEL BAKIŞ.....	432
1. KEYK Düzenlemelerinin Temel Serbestilerle İlişkilendirilmesi.....	432
2. AAD'nin Genel İçtihatlarındaki Haklı Nedenlerin KEYK Düzenlemelerine Uygulanması	436
a. Mali Sistemin Tutarlılığı/Bütünleyici Yöntem.....	437
b. Vergi Erozyonu/Vergi Gelirlerinde Azalma.....	442
c. Sermaye İhracatı Tarafsızlığı (CEN).....	444
d. Egemenlik İlkesi ve Mali Denetimin Etkinliği.....	444
e. Haksız Vergi Rekabetinin Önlenmesi.....	446
f. Kötüye Kullanma ve Vergiden Kaçınmanın Önlenmesi.....	446
3. AAD'nin KEYK Düzenlemelerine İlişkin Özel İçtihatları.....	451
a. Cadbury Schweppes.....	451
b. Columbus Container Services BVBA.....	455
c. Vodafone 2.....	457
d. The Test Claimants in the CFC and Divident Group Litigation.....	458
4. KEYK Düzenlemelerine İlişkin AAD İçtihatlarının Ulusal Düzenlemeler Üzerindeki Etkisi.....	458
III- AB HUKUKU VE TÜRKİYE KEYK DÜZENLEMESİ	462
SONUÇ.....	463
YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	477